

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/162031,IPN-Oddzial-w-Gdansk-uczczil-pamiec-ofiar-Armii-Czerwonej-na-Pomorzu-27-marca-20.html>
27.04.2024, 04:49

IPN Oddział w Gdańsku uczcił pamięć ofiar Armii Czerwonej na Pomorzu - 27 marca 2022

27 marca 1945 r. żołnierze Armii Czerwonej podłożyli ogień w kościele św. Józefa w Gdańsku, paląc żywcem ponad stu wiernych (głównie kobiety, dzieci i starców), którzy szukali azylu we wnętrzu świątyni.

W kościele św. Józefa w Gdańsku („sanktuarium ofiar nieludzkich systemów”) 27 marca odprawiona została uroczysta Msza św. w intencji ofiar Armii Czerwonej na Pomorzu. Eucharystii przewodniczył biskup pomocniczy archidiecezji gdańskiej Wiesław Szlachetka.

- Wspominamy dzisiaj dramat, jaki rozegrał się w tym miejscu 77 lat temu, gdy Armia Czerwona, pod pretekstem „wyzwolenia”, zniewalała naszą ojczyznę. 27 marca 1945 r. bolszewicy podłożyli ogień w kościele św. Józefa, paląc ponad 100 osób szukających azylu we wnętrzu świątyni – mówił w homilii hierarcha.

Po Mszy św. głos zabrał prof. Andrzej Januszajtis, który przywołał relację ks. Georga Kleina, wikariusza parafii św.

Józefa – świadka tragedii sprzed 77 lat.

„Przestraszone kobiety, dzieci, starcy schronili się w świątyni i na plebanii (...). Nad ranem nastąpiła przygniatająca cisza, bez strzałów, warkotu pojazdów. Ostrożnie wyszliśmy schodami do góry, gdy nagle usłyszeliśmy ciężkie kroki. Pierwszy sowiecki żołnierz stanął przed nami gotowy do oddania strzału. Drugi podszedł do nas i zabrał nam zegarki”.

Na zakończenie bp Wiesław Szlachetka wraz z dr. Danielem Czerwińskim, naczelnikiem OBBH IPN Gdańsk, oddali hołd ofiarom Armii Czerwonej składając kwiaty pod epitafium ku czci spalonych żywcem w kościele św. Józefa w 1945 r.

[Msza św. stanowiła część uroczystości IPN Oddział w Gdańsku oraz Oblackiego Centrum Edukacji i Kultury „pamięci ofiar Armii Czerwonej na Pomorzu 1945 roku”.](#)

30 marca o godz. 19.00 odbędzie się dyskusja „Wojska sowieckie w «wyzwolonym» Gdańsku w 1945 r.”. Rozmawiać będą dr Daniel Czerwiński (IPN Gdańsk) oraz dr Tomasz Gliniecki (Muzeum Stutthof). Retransmisja na IPNtv 10 kwietnia o godz. 18.00.

Obchodom towarzyszy wystawa IPN Gdańsk [„»Domy płoną, kobiety krzyczą, zabawili się do woli«. Armia Czerwona w województwie gdańskim w 1945 roku”](#)

Żołnierze Armii Czerwonej po zdobyciu Gdańska w końcu marca 1945 roku byli sprawcami wielu tragedii. Jedną z największych stanowił pożar kościoła św. Józefa. 27 marca czerwonoarmiści podłożyli ogień pod obiekty sakralne, paląc wraz z kościołem i klasztorem – żywcem – ponad stu

wiernych (głównie kobiety, dzieci i starców), którzy szukali azylu we wnętrzu świątyni.